

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
RINCON 121
 Entre Treinta y Tres é Ituzaingó

SETMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICIO ADELANTADA

Ciutat	ps. 0.50
Campanya 0.60
Exterior 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, JANER 7 DE 1887

Supliquém als nostres agents y subscriptors de fora y de la Capital, que al notar lo mes petit retart ó falta en l'envio del periodich, ho posin en coneixement d'aquesta administració.

Aixís mateix devém dir que 'ls subscriptors que 's trobin en descubert procurarán posarse al corrent de la suscripció si volen llegir LA GRALLA.

UN LLIBRE ÚTIL

Entre los darrers llibres qu' habem rebut de Catalunya, n' hi há un qu' ha cridat nostre atenció desde que llegirem lo titol y coneguerem lo nom y las intencions de lo autor.

Barbarismes y vulgarismes: així 's titula lo llibre de que 'ns ocupém del qu' es autor lo conegut escriptor N' Anton Careta Vidal.

Proposa lo senyor Careta y ho executa en son llibre, fer coneixer las paraulas mal apropiadas y estrangeras qu' avuy dia hi há en la llengua catalana tal com avuy se parla. Es un treball, que si trova imitadors, pot ésser de molt profit pera la confecció del Diccioniari catalá, que té encárrech de donarnos l' *Academia de la Llengua Catalana* y per de prompte logra resultats positius, fent, que los qu' escribim en nostra llengua hi posém una mica mes d' atenció, no empleant tants castellanismes com fem moltas vegadas per escriurer depressa y sens lo temps material pera esmenar nostres escrits.

Nosaltres hem estampat molts castellanismes: unas vegadas per lo que deixém apuntat altres pera que 'ns pugan entendre los que no estant molt versats en nostre idioma, mes jamay habem fet ús d' una paraula catalanisada del castellá sense repugnancia literaria. Quan escribim pausadament (lo que sucseheix pocas vegadas) preferim acudí á las llenguas y dialectes romans y en particular á los dialectes ligurs y 'ls seus vehins, per los que tenim molta afició y fetas ja algunas apuntacions pera un esbós d' estudi comparatiu.

Nosaltres, que 's pot dir qu' escribim en catalá per afició, puix deconexem la majoria de los tractats que donan alguna regla ficsa, salvo la gramática catalana de 'ls senyors Bofarull y Blanch, nosaltres, repetim, no solsament tenim necessitat d' una obra que 'ns guihi sinó que 'n tenim precisió, puix no tenim ni sisquera la veu del poble que 'ns recordi 'ls mots ó paraulas pera nosaltres duptosas, ni parlant seguida ment en castellá, com hem de fer, podem coneixer la construcció de las oracions, aixó es: la manera de dir en catalá y no traduhint las construccions castellanas en paraulas mes ó me nos catalanas.

Quelcunas historias imaginarias ó *novelas*, nos han portat los perfums de nostra anyorada terra ab sa manera de dir las cosas; citarem en corroboració d' aixó lo prólech de *L'Atlántida* de mossen Verdaguer *La Guerra*, de l' Argullol y la *Rosada de Estiu* de 'N Vidal y Valenciano. No coneixem cap altre *novela* com las esmentadas, que tant nos hajen recordat nostre manera de dir quant éram petits y sentiam la flayre de las flors boscanas de nostres montanyas. Altres *novelas* coneixem, es veritat, mes en ellas no hi trobem lo que nosaltres desitjém: Aixís preferim lo *Vi-*

lanin á *La Papallona* y *La Dida* de 'n Feliu á l' *Orfaneta* d' en Bofarull.

Acabém, felicitant al autor de *Euras*, per l' idea que 'l guia al publicar *Barbarismes* y *vulgarismes* de la llengua catalana y esperem desitjosos lo segon facsicle.

J. BAITX Y BALIL.

¡S' ha de seguir la corrent!

¡.....no; jamay!

No habeu vist may aquellas espantosas nuvoladas que 's forman en los dias botxornosos del calit istiu; que tapan totalmet ab son característich color plomís lo sol, fins al extrem de deixarnos l' esperit com embargat per una especie de superstició y com si tinguessim por de la tempestat que 'ns amenassa ab sa foscor terrorífica? ¿No es vritat, que causa esglay?

Donchs lo mateix efecte fan en mon aním las fatídicas paraulas de molts y molts homens que per sos estudis y per sa posició social, son respectats y passen plassa de bons ciutadans y models de civisme. ¡S' ha de seguir la corrent!

Saben los homes que tenen eixas paraulas com un programa de conducta honrosa, lo que importan? ¡Oh! nó, de ficso que no s' han prés la molestia de profundisar la timba que tenen á sos peus, puig si eixa molestia 's prenguessin apartarían á sos fills portantlos en un recó ahont 's trovés alguna reliquia venerada de familia y 'ls dirían: Fills meus, no vulgueu seguir la corrent, puig ella porta al precipici; jureume per la venerada memoria dels vostres avis, morir avans de tenir per divisa "S' ha de seguir la corrent. No hi fá rés que visquen pobres mentres pogueu ostentar ab honra lo nom de vostres antepassats. Seguint la corrent, potser arribareu á tenir riquesas; però jamay podreu arribar á tenir dignitat, ni amor, ni amistat, ni podreu mirar á los homes honrats cara á cara porque sens voler, los ulls mentres parlareu ab ells se os desviarán inconscientment y per mes que vulgueu dissimular eixa repulsió que sentireu, no podreu y acabareu per cometre una baixesa ó un acte de tiranía, segons siga la persona ab qui tracteu. Tots los que vos dirán que son amichs vostres ho dirán, no per amor y voluntat á vosaltres sino per lo profit que de vosaltres en tot temps ells podran treurer, porque heu de tenir molt present que qui segueix la corrent, fins arriba á l' extrem de arribarse á creuer que sab y entén de lo que no ha estudiat, però

com que los altres que 's rossan ab ell y que també segueixen la corrent, l' han arribat á adular de tal manera y ab tal art que acaban per darli á entendre que es un sabi, un magnánim, un caritatiu y en fi, un home dotat de totas las bellas qualitats que han d' adornar á un home digne. Penseu bé, que cap, ni un home de los que segueixen la corrent pot ser lliberal puix la corrent tendeix al avassallaje de tots los homes, al qui es mes osat.

L' home que segueix la corrent se trova acompanyat per la conveniencia; però en cambi lo cor li neclia en mar de soletat espantosa com son nom".

Voldría saber escriurer per poder dir tot lo que sento y penso respecte á los seguidors de la corrent.

No puch ferho; però 'm limitaré á dir que jo crech absolutament que en lo cap de tots los que pensan d' eix modo s' ha produhit un desorganisme tal, que 'ls conduiex á las mes estranyas apreciacions de las cosas, y mes diré (sens' ánim d' ofendrels) que crech absolutament que no han estudiat cap llibre per apendre á discernir lo bé del mal y que tota la seva intuició propia, 's reduheix á la sola práctica, com la de 'ls animals irracionals y per lo tant y tenint en conte que l' home es l' animal mes mal intencionat que ha produhit la naturalesa, per aixó és que s' inclina á lo pitjor y absolutament anti-humanitari.

F. M. Y P.

NO HO SE

Explicarme qu' es la vida
ab afany boig, intentaba,
y després d' haber rumiat
quaranta vuit horas llargas,
he tret net y en conclusió
qu' es una feixuga carga,
y un continuat sofrir
que cap benefici paga;
que l' home 'l ser racional
peró també 'l ser mes plaga
(puix: que plaga es tot aquell
que per sabé forsa 's mata)
no es mes qu' un ninot de plom
d' aquells que ab una bufada
un con'ra-temps de 'ls que 'ns voltan
fa caurer com joch de cartas.

¡La vida! ¿sabeu lo qu' es
aixó qu' aixis s' assenyla?
es una lletra á la vista

donchs que de bens terrenals dispo, per ellas vull que siguen. Y dirígintse á mí digué: continui. Jo torní á agafar la ploma y ell seguí.—De tots mos bens instituesch en mas herevas á las volgudas moscas que en ma última enfermetat no m' han deixat ni un moment, á qual fi, cada any durant los mesos de Juliol y Agost, comprará ma llegataria tants ruscos de mel y estenentla en platas las posará al terrat en lo sol pera que hi puguen anar á menjar las moscas; manant que si sols un any deixa de ferho tinga d' entregar á mon executor lo llegat que li he fet en est mon testament pera que del mateix ne fasse lo que corresponga en compliment de la comanda que li he fet referent á la mia ánima. Ab aquest testament revocó tots los altres, etc.

LA NIT DELS REYS

La sabateta al balcó
aquesta nit vull posar
pera veurer lo que 'ls Reys
lo que 'ls Reys me portaran.
Sí 'm portan cosas de fira
á fé no las pendré pas,
que jo ja no so cap nin
pera deixarme embaucar.

Ne diuhen que 'ls Reys venen
montats en llurs caballs....
¡Ay que no sé si venen,
si venen ó se 'n van!

Uns diuhen que 'ls Reys son negres,
caballers en caballs blanchs,
ab mantell en las espallas
y ab ceptre d' or en las mans,
y que una estrella divina
lo camí 'ls va il·luminant
perque en mitj de las tenebras
no puguen darne un mal pas.

Ne diuhen que 'ls Rey venen
montats en llurs caballs....
¡Ay que no sé si venen,
si venen ó se 'n van!

—
Altres diuhen que son faulas
pera amanyagar infants.
que en los temps de las vetllurías
assó podia pasar,
mes que ara no hi ha que créurer
ni en Reys negres, ni en Reys blanchs.
y tant uns y altres ho diuhen
que jo no sé que pensar.

Ne diuhen que 'ls Reys venen
montats en llurs caballs....
¡Ay que no sé si venen,
si venen ó se 'n van!

—
Sian faulas, sian veras,
lo temps ho demostrará,
que ja es hora de que als pobles
no 'ls miren com un mercat
y 'ls donen los drets que tingan.
los drets que s' hajan guanyat
ab son valor y sa gloria,
ab sa fermesa y sa sanch.

Ne diuhen que 'ls Reys venen
montats en llurs caballs....
¡Ay que no se si venen,
si venen ó se 'n van!

—
De tots modos, jo al balcó
la sabata vull posar
pus per lo que en ella trobe
coneixeré si han passat
Reys de fira ó Reys de veras,
y si no son Reys com cal,
que vingan en hora mala
que mal arrivats serán.

Ne diuhen que 'ls Reys venen
montats en llurs cavalls....
¡Ay que no se si venen,
si venen ó se 'n van!

V. BALAGUER.

NOVAS

En lo establiment d' un conegut marmolista de Barcelona, ha sigut executada una lápida de marbre destinada á la masía que En Anton

Freixa posseheix en Tayá y en la qual s' hi llegeix la següent inscripció:

«La present palmera nasqué de 'ls dátils que fóren servits en la taula del general O'Donnell y Muley-el-Abbas, al firmarse la pau entre Espanya y Marruecos. en Fondack l' any 1860. Lo célebre pintor Fortuny, gloria de Catalunya, tingué la felis ideya de recullir y guardar dos pinyols d' aquells dátils que regalá á son protector En Ventura Palau, actual secretari de la Diputació de Barcelona.

Sembrats los pinyols y apenas nascuda una de las palmeras, lo senyor Palau en proba d' amistat lo regalá á son particular amich, En Anton Freixa amo d' eixa finca, qui l' instalá en aquest lloch pera perpetuar lo doble recort d' aquella gloriosa guerra y del pais del eminent pintor.

En la festa catalanista de Sant Sarduní de Noya. de que donarém comte en lo número vinent y de la qual ne fou president l' eminent canonje de Vich 'n Jaume Collell, hi fou representada entre altres publicacions LA GRALLA.

«Lo sabi professor de la facultat de filosofia y lletras de la Universitat de Barcelona, don Joseph Balari y Jovany, está escribint una obra de gran transcendencia pera la filología. Es una gramática catalana, en la que 's fá la historia de tots los elements de que 's compon nostra rica llengua, desde la reconquesta fins á nostres dias, fundada en lo constant estudi dels antichs reys de la corona aragonesa y de la casa comtal de Barcelona, tenint en compte á més la valiosa colecció de nostres clássichs de la Edat mitja y de la moderna.

«Aquesta obra, de doctrina irrefutable per los milers d' autoritats ab que anirá apoyada, es destinada á fixar d' un cop la ciencia filológica de nostre idioma. Es de desitjar que s' apressuri en lo possible la publicació d' un treball de tanta transcendencia, y que sols personas de tan especials coneixements com té en la materia lo senyor Balari, poden portar á cap acertadament.»

Copíem de «L' Arch de S. Martí» del 5 Deembre.

Tením la satisfacció de poder dir á nostres llegidors, que avuy al vespre y ab lo paper de «Valentí» de la inspiradíssima ópera «Faust», ha de fer sa primera sortida en lo teatre del Circo, nostre benvolgut jove y entussiasta catalanista en Salvador Mestres y Calvet, que segons se 'ns ha dit, es un dels catalans que 's dedican al *Art Diví*, que prometen y honran á Catalunya y al seu mestre.

«L' Arch», com sempre, desitja al novell artista molta sort y aplausos en sa carrera, y prometém assitir á la representació de aquesta nit y donar compte de son resultat en lo número vinent. En un dels dias d' aquesta setmana també farà sa primera sortida ab *La Favorita*, lo seu germá Joseph que se li espera un bon éxit.

Lluidíssim es el paper que representan els advocats catalans al Congrés de Jurisconsults de Madrid. Encara que están en minoría, puix los mes dels reunits son unificadors encara que 'ls tractan fins ab descortesía com un emplayat castellá qualsevol á un ciudadá catalá, encara que no se 'ls permet parlar mes que uns minuts, perque 'ls unificadors ab molt poch ne tenen prou per exposar sas declaracions, que son sos únichs arguments, els jurisconsults catalans obtenen la victoria moral.

El senyor Vallés y Ribot demaná ab moltíssima rahó: puig las Corts delegan als ministeris la facultat de fer el Códich civil, donar als Congressos jurisdichs regionals, catalá, gallego, valenciá, aragonés, castellá, etc., la facultat de codificar los respectius drets, y que després las Corts sancionin la scodificacions resultants. Lo senyor Duran Bas y acceptá las conclusions del senyor Vallés, el representant notarial de Sevilla, senyor Badiá, va rebutjar, com els de Catalunya, l' unificació. Lo mateix lo senyor Bertrán, catalá. Lo ministre de Gracia y Justicia y advocat gallego, com lo mateix senyor Comas, unificadors tots tres, van presentar pobres arguments, donémlosi aquest nom.

Es gust veurer als catalans, tant federalistas com conservadors, defensar l' autonomia regional de totas las nacionalitats d'

quant un té vuïda la caixa
y sense cap capital
que respongui á la demanda
se veu obligat á dir
senyó meu no puch pagarla.
La vida diu, qu' es un somni
en Calderon de la Barca;
¡amen-de-Deu fos somniar
allavors fora una ganga!
Per mí es impost il-legal
es un pes que mitj m' esclafa
y parlant ab tot lo cor
no 'm satisfá, 'm desagrada.

Jo no sé qui 'm va portar
ni sé si se 'm demanaba;
pero si que sé bé 'n cert
en que os sembli cosa estranya,
que per venir no vaig fer
solicitud ni demanda
y si vaig neixer com tots
no 'n só cap mica culpable.
—Perque visch, que só? pregunta
ma consciencia llastimada;
no 'm satisfá lo que he dit,
vull una explicació clara
del papé que represento
en aquet variable drama
del que tothom ne diu vida
y ningú sab explicarla.
Espero un quart, dos, una hora,
ningú ha contestat encara,
la consciencia no 'm diu res,
la rahó 's troba embotada,
ma pensa ja no funciona
y aletargat ab mil ansias
no veig ximple que demano
que del pí 'n surtin castanyas.

Veig un tropell y un vaivé
que 'm desconsola y enfada,
que la lley es del mes fort
tinga ó no culpa sobrada;
que 's predica l' igualtat
y 'l que ab mes calor l' alaba,
si la defensa, es tan sols
per adquirir nom ó fama;
que son molts á dir paciència
peró cap d' aquets ne gasta:
(es tan bo donar consells
tenint plena la butxaca)
qu' es considerat y atés
aquell qu' un favor demana,

si veu aquell que li a
que pot cassá alguna ganga;
que 'l que té rahó, no 'n té
fins qu' ha contestat l' espasa;
que si es lluny l' edat de *ferro*,
en aquesta 'l ferro parla;
que tothom vol tenir l' honra
passada per la bugada,
y 's mira qui á la de qui
hi farà primé una taca.

En fi mirant y mirant
veig y reveig tanta farsa,
que de lo que se 'n diu *vida*
no 'n puch treurer l' aygua clara.

HORACI FLACH.

Constitució Catalana

Continuació

CAPITOL V

*Drets polítics dels catalans ab referència á
la ciutadania.*

—

Art. 26. La qualitat de ciudadá catalá s' adquireix de quatre maneres:

Per la filiació, naixent de pares catalans ahont se vulla que 's trobin.

Per lo lloch del naixement, si es dintre de Catalunya, encare que 'ls pares sian estrangers.

Per lo domicili, després de deu anys de residència en lo Principat.

Per carta de naturalesa donada per las Corts ó per privilegi.

Pera los beneficis de la ciutadania no hí ha distinció entre catalans y mallorquins.

Art. 27 — Pera l' exercici dels drets polítics ab referència á la ciutadania, á mes de la calitat de ciudadá catalá, se requereix la de ésser major de edat ó cap de casa y tenir son domicili en Catalunya ó Mallorca d' una manera constant y certa; en defecte de lo qual bastará la possessió en lo territori de dominis, ó baronias.

Art. 28.— Sols los catalans nascuts en lo Principat y no los naturalisats per privilegi

que 's trobin en lo plé goig de la ciutadania, podran obtenir beneficis y oficis eclesiástichs en Catalunya, y exercicí jurisdicció, ofici públich, empleo ó mando militar en Catalunya y regne de Mallorca.

S' exceptuan los cárrechs de canceller y vis-canciller del Rey, los quals poden desempenyarlos los naturals de qualsevol Estat de la Corona d' Aragó.

Quedaran per aquest article exclusits tots los extranjers, del govern, las armas y Administració del Estat Catalá. No tingan cap valor y efecte los actes qu' executessin los empleats no catalans, y castíguense segons dret.

Art. 29. — Los catalans poden portar y tenir armas ofensivas y defensivas, de dia y de nit sense impediment de cap mena.

Art. 30.—Los catalans estan exsemts del servici de las armas si lo Príncep en persona ó lo seu Lloch-Tinent no 's posan al frente de l' exercit. No poden ésser obligats á servir de guarnició en destacaments militars ó en lo resguart de las fronteras.

No dehuen servir en las guerras fora del Principat ni 'n las armadas pel sistema de matrícula de mar ó altre d' engantx forsós. La redenció del servey militar, quant es permesa en los cassos de convocació general, deu fer-se en proporció de la posició social de cada hú y no baix uu tipo general y uniforme.

Article 31.—La calitat de ciudadá catalá 's pert:

1º Per sentencia en que s' imposi pena afflictiva ó infamant, com las de galeras y desterro perpétuo.

2º Per sentencia d' excomunió que no s' havés aixecat passat lo período d' un any.

Aqueixas penas portan igualment en sí la mort civil del condemnat.

LOS JUSTOS HEREUS

(Continuació)

Lo capellá va acostarshi y ab to de dolsura li preguntá com estava y li digué com jo era allí al seu manar. A sa veu semblá com si sa cara s' animava una mica y després de una pausa digué que m' hi acostés. Lo bo del capellá li prengué lo pols, li digué dos ó tres

paraulas de consol y cixí al defora. Jo vaig acostarmhi; las persianas del balcó eran un xich obertas y raigs de llum entrant de dret á dintre l' arcoba, deixavan veure be sa cara. Estava ja en lo grau de malaltía que 's pot dir incurable, tot respirava quietut y soletat, sols las moscas ab lo calor que allí dintre feya, aprofitant la llum que hi entrava, vagavan d' un cantó á l' altre, interrompint ab son murmull, la pahorosa quietut que entorn regnava. Quan flu adins, lo malalt obrí 'ls ulls y semblá com si tornés una mica á vida. Ab lo cap m' assenyala que m' assentés al costat seu. Casi 'm semblá que s' entretenia en mirar com volavan aquells insectes. Després quedá quiet altre vegada: fou aquell un moment solemne. A la fi digué: vull testar. Jo cridí al reverent capellá y á dos vehins que ell havia anat á buscar, y ab veu baixa y pausada comensá 'l malalt.—En nom de Deu: Jo, fulano de tal, trovantme detingut en lo llit de malaltía corporal, emperó sa d' enteniment y ab clar parlar ordeno esta ma testamentaria disposició de la qual elegesch en executor al reverent rector D., de qui he tingut ajuda en ma darrera malaltia y á qui prego torne mon cos á la terra de la que va cixirne y ab sas oracions y prechs eleve ma ánima á Deu pera que la aculle en la seva eterna gloria. Demano perdó de totas las ofensas que haze fet y vull que las injurias me sian bonament liberadas. Llego á ma esposa la quantitat de tant ab condició de restitució pera la qual deurá prestar fiança, cas que no cumpleixe lo que per mi mes avall trovará disposat. Instituesch en mas herevas á las moscas... Al sentir aixó, parant d' escriure vaig mirar, tot estranyat, al malalt; lo capellá doná també un pas endevant. Lo pacient ho va coneixer.—Éstich, va dir, en mon cabal judici. Quan en cixa hora suprema, l' últim pas de la vida, me trobo sol, abandonat, sens una cara amiga ni parenta, just es que mostre mon agrahiment als que m' han vingut á fer companyia y han sigut per mi mos darrers fidels amichs; en mitj de mas angoixas, de mas penas, de mos sufriments y fatigas, de mos dolors, ansias y tristesas, ellas han sigut los únichs sers terrenals que no m' han desamparat ni una estona, que no han volgut deixarme á pesar de mos mals y miserias y

Espanya, mentres els unificadors, «provincians» casi tots, demanan la mort de la llibertat regional, de l'autonomia de las regions ahont varen naixer.

PIFIAS

Los acreedors del Centro Catalá están de enhorabona. Sabém que las funcions socials que dona eix Centro, desde que está al frente de la Comissió Directiva nostre bon amich lo senyor Alexandre Carreras Dória, de lo producte de entradas fan pera los gastos que té la Societat; de manera, que la cotisació mensual queda íntegra pera pagar los molts deutes que contraguieren al aixecar lo edifici-teatre que ocupan.

Nos n' alegrem.

Segons nos comunica nostre corresponsal de B. Aires, lo 25 del mes passat tingué lloch en lo «Centre Catalá» de aquella ciutat, una funció dramática á benefici de lo director del Centre En Enrich Però. La Banda de Bastardia y «Cura de Moro,» foren las pessas escullidas per la festa y segons se 'ns diu executadas magistralment.

Una estreta de má á tots los que hi prengueren part.

Ha visitat nostra redacció lo nº 10 d' un semanari bi-lingüe que ab lo titol de «La Trompeta» se publica en l'important vila de Badalona.

VUYTS Y NOUS

Varios amichs varen anar á pescar al cuadro.

Ja era de matinada, y acara no habian pescat res, cuant al tirar lo cuadro vehuen un burro molt gros que s' habia embolicat per la xarxa.

Los crits que feren foren tant grans que lo patró del barco que 's trovava á la cambra vá enviar al noy á preguntar als pescadors

que era alló, á lo que varen contestar plens de satisfacció:

—Digas al teu patró que es un burro.

—¿Coneix vosté al Sr. Mariano?

—Sí: y que 'l conech de fondo.

De segur que no tant com jo, perque quant anava á estudi ja 'l coneixia com are.

—Donchs jo 'l conech de un dia que va caurer á un pou y vaig baixar per treurel. Vei ara de jo y vosté quí 'l coneix mes de fondo.

Un home molt graciós, digué á l' hora de la mort á dos notaris que acababan de esténdrerli lo testament:

Tinguin la bondat de posarse un á cada costat del llit, per tenir la ditxa de morir com Jesucrist, entre dos lladres.

Una noticia que sorpendrá á vostés, diu un caballé al arribar á una tertulia.

—Qué succeheix?

—Una friolera: lo duch y banquer M. ha perdut sa fortuna.

—Impossible.

—'Ls ho asseguro.

—¡Peró si precisament ahír vegí son caixé y 'm va dir que la última lliquidació doná un capital saneijat de 400 milions!

—Donchs malgrat aixó, avuy ho ha perdut tot.

—Com?

—Morintse.

Epigrama

—¿No sabs quinas son, Teodoro, las lleys contra l' adulteri?

—Jo suposo, D. Silveri, que serán las lleys de «Toro»

—Molt m' agrada la «jamona» deya un dia en Sagimon,

y va contestá en Ramón,
que 'ls bons talls sols ambiciona:
—Prefereixo jo 'l *Jamon*.

S. Ustr.

Va un pagés á casa un retratista y 'l fotógrafo li pregunta:

—¿Com las vol las fotografías, de targe-ta, en miniatura, ó...?

—Ja veurá, contestá ell, jo no li entench res; pero la dona me ha dit que 'm fes fer de cos.

TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

*Quart-dos-sis-quint-
sis, duas-postrera,
quatre invertida
duas-sexta-cinchi;
y quarta total
hu-duas-tres-quatre,
quatre girada
hu-dos-tres-quart-quint*

ENDAVINALLA

Vaig sola per las ciutats
per las vilas y péls camps,
solch acompanyar als llamps,
als trons y á las tempestats.
Jo faig per lo qu' aquí 't conto
los tontos ab molta manya,
y mira si seré estranya
que may he anat ab cap tonto.
Sense jo l' ideya exacte
d' ésser mes d' un en un lloch,
no existiria tampoch;
y estich sempre per lo abstracte
me fan molt tots los inglesos
y á Inglaterra no hi só may;
¿no m' has trobada? — Aixó ray
d' aquí set dias.... entesos.

ANAGRAMA

Si 'm combinas ab cuidado
quatre lletres trobarás,
que diferentment posadas
quatre solucions darán.
La primera es fruit d' uu arbre
que á la nostra terra 's fá;

la segona nom que 's dona
á n' el que á tercera es nat;
y la quarta perque vegis
lo que só bé 'n net y clà,
es com deya un gran poeta
l' única cosa vritat.

HORACI FLACIL.

PROBLEMA

Un pare tenia certa fortuna que al morir, deixá repartida entre tres fills del modo següent:

Al petit un quart, al mitjà un ters, y 'l resto qu' eran 18.500 duros lo deixá al mes gran. ¿A quan pujaba la fortuna y quant va tocar á cada fill?

CAMALLUENT.

Solucions á lo insertat en lo número anterior.

1 — Ca-ta ri na.

2 — Ca-mi-sa.

3 — Escarola.

4 — Lo 'Temps.

Problema. — 2'625

Han enviat solucions los ciutadants següents:

1 y 3, Cap Cigrany; 1 2 y 4, Un casat de nou; 2 y 3 Per Pi; 2 y 4, Noy de Tona, Camalluent, Sombra de Carracua y Un promés.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR DE LA GRALLA.

Microbi. — No 'ns espanti mes. La setmana passada a va veurer lo sen ab lletres de motllo, ab aixó ja ho sab, si 's porta bé y no vé ab reganys, sempre l' atendrem.

Gandul. — Nos ará un gran favor si no 'ns envia 'l carté. Hi han cosas qu' hasta es qualguanyat 'l temps que s' hi emplea llegintlas.

Pas Plus. — ¡Ay gracias á Deu qu' ha entrat en rahó! Deixis d' escoltarse á un y altre; quan tinga rahó no la discuteixi y sobre tot exeriga com ho ha fet aquesta setmana.

Un pobre. — Vosté si qu' ha tret 'l hé! ¡Que ho es d' innocent! No faltaba mes sinó qu' ho digués perque tots los seus amichs fujin del seu costat com si tinguéis lo cólera. La gran moda d' avuy dia es estafarnos mutuament, no importa que no diguém la vritat; aixó es lo de menos.

Pere Pi, Un casat de nou, Calssassa, Distrats, Sombra de la Sombra de Carracua, Noy de Tona y Alt y Prim-lo que vostés nos envian, també ho hagueran pogut enviar entre Tot-Sants y Manreia; no serveix.